

lik antidepressanlar ve MAO inhibitörleri: Kısa bir
zden geçirme. (1989) İngilizce en çeviren-Yankı Yazgan,
rk Psikiyatri Dergisi 1:17-19, 1990

11- Mavissakalian MR, Perel JM: İmipramine dose-
response relationship in panic disorder with agoraphobia.
Arch Gen Psychiatry 46: 127-131, 1989

12- Normal TR, Judd, FK, Marriot PF et al : Physical
treatment of anxiety: The benzodiazepines. In Roth SM,
Woyes R, Burrows GD (ed) , Handbook of Anxiety, volume
Elsevier, Amsterdam, 1988, p 335-384

13- Pecknold JC, Fleury D: Alprazolam-induced manic
episode in two patients with panic disorder. Am J Psychiat-
143: 652-653, 1986

14- Perry PJ, Alexander B, Clinical psychopharmacolo-
seminar department of psychiatry, college of pharmacy
Ill 1989 and Spreng 1990

15- Rickels K, Schweizer EE: Current pharmacotherapy
anxiety and panic. In Meltzer HY (ed), Psychopharmacolo-
gy, Raven Press, New York, 1987 p 1193-1203

16- Roy-Byrne PP, Dager SR, Cowley DS et al: Re-
bound and rebound following discontinuation of benzodi-
azepine treatment of panic attacks: Alprazolam versus diaze-
epam. Am J Psychiatry 146: 860-865, 1989

17- Uhde TW, Nemiah JC: Panic and generalized anxiety
disorder. In Kaplan HI, Sadock BJ (ed) , volume I, fifth edi-
tion., Williams and Wilkins, Baltimore, 1989, p 952-972

18- Uhde TW, Stein MB, Vittone BJ et al : Behavioral
and physiologic effect of short-term and long-term adminis-
tration of clonidine in panic disorder. Arch Gen Psychiatry
38: 170-177, 1989

19- Uhde TW, Stein MB, Post RM: Lack of efficacy of
clonidine in the treatment of panic disorder, Am J PSY-
chiatry 145: 1104-1109, 1988

20- Wise MG, Cassem NH: Psychiatric consultation to
intensive-care units. In Tasman A, Goldfinger SM, Kaufmann
S (ed), Review of psychiatry, volume 9, American Psy-
chiatric Press, Inc. Washington, 1990, p 413-432

21- Zitron CM , Klein DF, Woerner MG et al: Treatmen-
t of phobias, I: Comparison of imipramine hydrochloride
and placebo. Arch Gen Psychiatry 40: 125-138, 1983

ANAHTAR KELİMELER: AMATEM, Madde Bağımlı-
lığı, Demografi

SUMMARY: 520 drug addicts were admitted to Bakırköy
Neuro-Psychiatric Hospital Alcohol and Treatment Center.
517 inpatients were male and 3 were female. The type of
substance abused, age, education, occupational status and
the first drug used were evaluated and compared with the
previous years results under the scope of literature

KEY WORDS : AMATEM , Drug Addiction , Demog-
raphy

Uyuşturucu madde kullanımı korunma, önleme ve tedavi
açısından çok yönlü yaklaşım gerektiren ve son yıllarda ge-
leşmiş ülkelerin yanı sıra, gelişmekte olan ülkelerin yanı sıra
gelişmekte olan ülkelere de toplumu tehdit eden en büyük
tehlikelerden birisidir. 1983 yılında kurulmuş olan Bakırköy
Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi Alkol ve Uyuşturucu
madde bağımlıları tedavi ve Araştırma Merkezi (AMATEM)
madde bağımlılığı konusunda ayrı bölümle hizmet vermek-
tedir. Devlet tarafından alınan önleyici tedbirlerin (polisin
sıkı kontrolü, yeşil ve kırmızı reçete uygulamaları gibi)
uyuşturucu kullanımının yaygınlaşmasını engellemede mu-
hakkakki tesiri vardır. Servisimizde yatan hastaların sayı-
ları, özellikleri ülke genelini kapsamamakta ama konunun
ciddiyeti, güncelliği, boyutları gözönüne alındığında sun-
duğumuz demografik verileri önemi ve gerekliliği olduğuna
inanıyoruz.

METERYEL : 1988 yılında AMATEM uyuşturucu te-
davisi servisine yatan 3 ü kadın olmak üzere toplam 520
hasta araştırmaya alınmıştır. Bu vakalar yaşa, yatış sayısı,
kullandığı madde türleri, yatış süreleri, yaşadıkları yerleşim
bölgeleri ve kullandıkları madde gibi özellikleri ile gözden
geçirilmiş ve daha önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak so-
nuçlar tartışılmıştır. Ek olarak 1988 yılında ilk defa yatarak
tedavi gören hastaların kullandıkları madde türleri gözden
geçirilmiştir.

Tablo I:

YIL	ERKEK	KADIN	TOPLAM
1983	68	10	78
1984	142	25	167
1985	233	23	256
1986	330	24	354
1987	422	31	453
1988	517	3	520
TOPLAM	1710	118	1828

Tabloda görüldüğü gibi her yıl yatan hasta sayısında
artış vardır. Toplam yatan hasta sayısı 1988 yılında en fazla
olmasına karşın kadın hasta sayısında düşüş vardır. Fakat
buradan madde bağımlılarının azaldığının bir işareti sayıla-

UYUŞTURUCU MADDE BAĞIMLILARINDA DE- MOGRAFİK ÖZELLİKLER

A. Demographic Study an drug an Drug Addiction

Doç. Dr. Mansur Beyazyürek, Dr. Latif R. Alpkan,
Dr. Oğuz Karamustafaloğlu Dr. Ömer Akil Özer, Psk. M.
Kemal Anıl.

ÖZET:

Bakırköy Ruh ve Sinir Hast. Hastanesi AMATEM'de
1988 yılında 520 uyuşturucu madde bağımlısı yatırılarak te-
davi altına alınmıştır. Hastaların 517 si erkek 34'ü kadındır.
Hastaların kullandıkları madde türüne göre dağılımı, yaş ,
evlenme durumu, medeni durumu, yaşadıkları bölgeler ve
kullandıkları maddeler gibi özellikler gözden geçirilmiş
ve daha önceki yıllarla karşılaştırmalı olarak sonuçlar titara-
rışına tartışılmıştır.

maz . Tablo II: Vakaların Yaş Grupları

YAŞ	1983-1987	%	1988	%
15ve Altı	-	-	12	2,31
15-25	240	18,35	118	22,69
26-40	934	71,41	326	62,69
40 ve üzeri	134	10,24	64	12,31

15 yaşın altında ilk defa yatışlar olmuştur ve bunların büyük çoğunluğunu uçucu madde bağımlılığı teşkil etmektedir. Diğer ülkelerde uçucu maddeler başlangıç maddesi olarak yaygın olduğu halde ülkemizde değildi, fakat son yıldaki veriler uçucu maddelerin başlangıçta yaygın olarak kullanılmaya başladığını göstermektedir. (4) 15-25 yaş grubunda % 4,34 lük bir artış görülmektedir. Buna karşılık 26-40 yaş grubu 1988 de ve önceki yıllarda yatan hastaların çoğunluğunu teşkil etmektedir.

Tablo : III Vakaların Maddeye ilk başlama yaşları

YAŞ	1983-1987	%	1988	%
15 ve altı	301	23,01	136	26,15
15-20	501	38,3	206	39,63
20-25	198	15,14	65	12,5
25veüzeri	308	23,55	95	18,27

Maddeye başlama yaşında 15 yaşından küçüklerde % 3.14 , 15-20 yaş grubunda % 1.33 lük artış gözlenmektedir. Bu artışın durdurulması için gençlere ve çocuklara yönelik eğitim ve öğretimin yoğunlaştırılması gerekliliği ortadadır.

Tablo : IV Vakaların öğrenim Durumları:

ÖĞRENİMİ	1983-1987	%	1988	%
YOK	71	5.42	37	7.12
İLKOKUL	606	46.33	213	40.96
ORTAOKUL	296	20,56	135	25.96
LİSE	238	18,19	94	18.08
YÜKSEKOKUL	124	9,5	41	7.88

Vakaların çoğunu ilkokul mezunları teşkil etmektedir. Öğrenimi olmayanlarla, Ortaokul mezunlarında artma görülürken yüksek okul mezunlarında azalma görülmüştür.

Tablo V : Vakaların Medeni Durumları :

	1983-1987	%	1988	%
BEKAR	342	26.15	132	25.38
EVLİ	740	56.56	267	51.35
BOŞANMA-DUL	226	17.29	103	19.82

1988 yılında yatar hastaların çoğunu evliler teşkil etmektedir. (% 51,35) önceki yıllarda bu oran % 56.56 iken 5.11 lik bir azalma görülmüştür. Bekar ve boşanmış-dul vakalarda anlamlı bir değişme olmamıştır. Toplum genelinde düşünülürken boşanmış ve dul kişilerde madde kullanım oranının daha yüksek bir görecelik gösterdiği söylenebilir.

Tablo VI: Vakaların Yaşadıkları Yerleşim Bölgeleri (1988 yılı için)

Marmara Bölgesi	282	%54
Ege Bölgesi	15	%3
Akdeniz bölgesi	16	%3
İç Anadolu Bögesi	50	%10
Doğu Anadolu Bölgesi	53	%10
Güney Doğu Anadolmlu Bölgesi...	35	%7
Batı Karadeniz bölgesi	25	%5
Doğu Karadeniz Bölgesi	26	%5
Yabancı uyruklu (Mısır, Filistin)		
İtalya, USA, Suriye, İran , Yugoslav)		
	18	%3

Vakaların çoğunluğu daha önceki yıllarda olduğu gibi Marmara bölgesindedir. Daha sonra ise Kardeniz, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinin gelmektedir. Yabancı uyruklu vakaların oranında ise %2,6 lük bir artış söz konusudur. Önceki yıllarla kıyaslandığında anlamlı değişiklikler gözlenmemiştir. Hastanemizin Marmara Bölgesinde oluşu ve diğer bölgelerde bulunan Ruh Sağlığı Hastaneleri bu oranları etkileyen faktörler olabilir. SBosyoekonomik olarak daha gelişmiş bölgelerimiz olan Ege Akdenizden gelen hasta sayısının düşüklüğü ne dernecece anlamlıdır, tartışmaya değer.

Tablo VII : Vakaların Meslek Dağılımı: (1988 yılı için)

Aktif olarak Çalışmayanlar.....	200	%38
İşçi	50	%10
Serbest çalışan	199	%38
Memur	16	%3
Emekli	11	%2
Asker	19	%4
Öğrenci	7	%1.5
Yabancı uyruklu Turist	18	%3.5

Vakaların çoğunluğunu boşa gezenler ve serbst çalışanlar oluşturmaktadır. bu kesimin daha çok boş zamana sahip olması ve uğraşı alanlarının darlığı madde kullanımında etkili olabilir. Önceki yıllarla kıyaslandığında memur kesiminde bir azalma, asker ve işçi kesiminde anlamlı olmayan yükselmeler görülmektedir. % 3.5 yabancı uyruklu turistlerin tedavi için başvurmuş olması bunların çoğunun adli vaka olmasına bağlıdır. Mesleği olup boşa olanların çoğu daha önceki işlerini madde nedeniyle kaybettiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenci sayısı daha önceki yıllara uygun bir yüzde vermektedir.

Tablo VIII: Vakaların ilk kullandıkları maddeye göre

	1983-1987	%	1988	%
Esrar	526	41.51	219	42.12
Değişik Psikotrop- lar	597	45.64	243	46.73
Eroin	108	8.26	32	6.15
Alkol	51	3.9	8	1.54
Uçucu	26	1.99	18	3.46

Esrar daha önceki yıllarda olduğu gibi ilk kullanılan madde olarak diğer ilaçlar arasında psikotrop ilaçlarla beraber en fazladır. Daha önceki yıllarla kıyaslandığında Eroinde azalma psikotrop ilaçlarda artma vardır. Dikkat çeken bir nokta ilk madde olarak alkol ve uçucu maddelerin belirtilmemiştir (5.6).

Tablo 10 : Vakaların halen kullandıkları maddeye göre dağılımı:

	1983-1987	%	1988	%
Eroin	543	41.51	316	60.7
Esrar	250	19.11	13	2.5
İlaç	278	21.25	52	10
Politoksikoman	227	17.36	121	23.27
Uçucu madde	10	0.77	18	3.46

1988 Yılında en çok yatanlar eroin kullananlardır ve daha önceki yıllara göre oranları artmıştır. Esrar kullananların sayısı ise % 19.11 den % 2.5 e düşmüştür. Politoksikoman sayısında artış gözlenmiştir. Buna karşılık uçucu madde kullananların % 0.77 den % 3.46 ya çıktığı görülmektedir. Bu sonuçlar uçucu madde bağımlılığının toplumda giderek artan bir sorun olduğu ve mücadelede gözönüne alınması gerektiği vurgulanmaktadır. İlaç bağımlılığının oranının düşmesi belki yeşil reçete uygulaması ile açıklanabilir. Fakat eroinin giderek artan bir problem olduğu ortadadır.

TARTIŞMA-SONUÇ :

AMATEM'e yatan madde kullananlarda her yıl bir artış söz konusudur. Bu rakam tüm ülke genelini yansıtmamakla beraber epidemiyolojik çalışmaların gerekliliğini önemle vurgulamaktadır.

Maddeye başlama yaşının gittikçe düşmesi ve 15 yaşın altında yatışların başlaması bu maddelerle eroin mücadele

gerekliliğine işaret etmektedir.

Uçucu maddenin kullanımında grup ritüeli bulunması, akran grubunun etkisini dahada vurgulamakta, bu dönem ve öncesinde eğitimin gerekliliğine işaret etmektedir. (3.7) .Başvuru vakalarının çoğunluğunu 26-40 yaş grubu oluşturmakta ve bu yaş grubunda tedavinin güçlüğü binmektedir. Bu hastaların sadece bağımlılık davranışları ve sosyal problemlerine yardımcı olunabilmektedir. (1.2).

İlk kullanılan maddelere bakıldığında, esrar ve psikotrop- lar ön sırada gelemektedir. Esrarın alt kültürümüzdeki yeri bilinmekte, fakat ilk kullanılan madde psikotropaların artışı madde kullanma şekillerinde değişikliklere işaret etmektedir. Kullanılan maddelerde eroin kullananların ön sıralar da olmaları dikkati çekmektedir. Nedeni eroin kullanımının klinik tedaviyi gerektirmesidir. Eroin ise madde kullanım hiyerarşisinde son sırada yer almaktadır. Politoksikoman sayısındaki artış yeşil reçete kısıtlaması sebebiyle bu kişilerin muhtelif ilaçlara yönelmesine bağlanabilir. Fakat psikotrop ilaçlar sayısındaki artışta etkili olabilecek diğer faktörlerde bulunabilir.

Uyuşturucu maddelerin çok boyutlu bir sorun teşkil ettiği bilinmektedir. Konunun boyutlarının net olarak ortaya koymak için epidemiyolojik çalışmalar gerekmektedir. Bu epidemiyolojik çalışmaların ışığında önemle çalışmaların devletin mutlak desteği, konunun uzmanları ve ilgili kuruluşları tarafından düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

- 1- Madden JS : A Guide to Alcohol and Drug Dependence, Wright, Brisotol, 1984.
- 2- Mallaman RB : Drug Abuse and Drug dependence, in Psychiatry Update : The American Psychiatric Association Annual Review, Volume 5. Eds. by Frances AJ and Hales RE, Washington DC, American Psychiatric Press, 1986.
- 3- Swadi H, Zeitlen H: Peer Influence and Adolescent substance Abuse :A Promising Site. Brit . J Addictikon 83153-157 , 1988 .
- 4- Swadi H+Drug Abuse and Substance Use Among 3333 Lodon Adolescents Brit J Addiction 83, 935-942, 1988.
- 5- Tuncer C, beyazyürek M, Oral ET- Karauylulusal Psikiyatri Kongresinde tebliği edilmiştir. 1987 Kongre Kitabı
- 6- Tuncer C, Beyazyürek M, Karamustafaloğlu KO, Ersül Ç, Samancı A : Uyuşturucu Madde bağımlılığında Demografik Özellikler. 24 Ulusal Psikiyatri Kongresinde tebliği edilmiştir. 1988.
- 7- Westermeyer J: The Psychiatrist and Solvent-Inhalant Abuse : Recognition, Assessment and Treatment. Am J Psychiatry 144, 9.3-907,1987.